

Copia fot. de A. Esplugas.

Com que m'agrada la gresca
qualsevol partit me plau,
mani en Pere ó mani en Pau,
jo m' ho prenc tot á la fresca.

De dijous á dijous

La Inquisició moderna

Un terrible... manescal

La festa de las criaturas

Un sagristá d' ULLERA

DESDE 'l famós descubrimet de Sardanyola que no guanyém per sustos!

Allá ahont menos se pensa, salta un escruiximent de la consciencia popular (suposant que 'l nostre poble tingui consciencia, que ja es molt suposar.)

Aixís es que l'aygua-nafs' ha encarit y va pe 'ls núvols y l' árnica es à à punt de seguir al seu company anti-espasmódich per poch que las noticias que corren vagin repetintse.

Lo sensacional d' aquesta setmana, ha sigut. la noticia de que las tradicions del *castillo maldito*, encara no han passat á la his'oria. Enterbolidas á modo de las llegendas de la edat mitjana ó vagas com las crónicas de 'ls suplicis inquisitorials de 'n Torquemada y Companya, s' havían anat fent públicas certas *intimitats* del calabosso núm. O de la trista fortaleza y si la relació d' aquestas intimitats havia arrencat un crit de horror y conmisericordiá, aquest crit havia quedat diluït en la mateixa vaguetat de la *llegenda*. Aixís es que, ab tot y parlarsen ab profusió de detalls, eran encara moltas las personas, que subjectavan á rigurosa quarentena tot quant se refería á testiculs recargolats, á cranis materialment aixafats, á mans prempsadas, á balls de Sant Vito rabiosament acompanyats de bastó, á suplicis de bacallá sech y aygua de mar y á tantas y tantas relacions escruixidoras, que posavan los cabells de punta y que poch s' atrevían á creure per lo mateix qu' eran tan monstruosas y feyan erissar tant los cabells.

Ara ja ningú dupta. La *llegenda* de Montjuich ja ha deixat de ser llegenda per passar à ser article de fé y el qui s' ha encarregat d' obrir los ulls als vacilants ha sigut un de 'ls mateixos actors del calabosso número O; Lo cabo Botas de la guarda civil.

Passo per alt la relació de lo que ocorregué dias passats en lo cuartelillo de Sant Martí, entre 'l mencionat cabo y 'l subjecte apodat *Belliriquis*, puig suposo que tots mos lectors n' están al tanto. No mes faré notar, que efectivament sembla que 'l cabo Botas, no pogué excusarse de confessar devant del oficial instructor de la sumaria, que havia tingut l' enginyós *entreteniment* de ficar las mans del *Belliriquis*, dintre del aparato que 's nome na *de tortura* y que un cop las mans del pacient allí dintre, havia seguit *entretenint-e* ab l' ajuda de un sargento que vesteix lo mateix uniforme, en anar enroscant uns cargolets del aparato, lo qual motivá una basca del infeís *Belliriquis*, las mans desgraciadas per una quinzena y unas quantas horas de mortals torments.

¿Y tot perquè?... Per la sospita de si en *Belliriquis* havia fet corre un bulto de la estació, sospita tan poch fundada, que l' acusat pogué demostrar palpablement sa ignocencia. . . sens grans esforços.

Lo fet en si, es poca cosa (menos per en *Belliriquis*)

pero sa importancia es molta. Si 'l cabo Botas per una sospita infundada, usá l' *aparato de tortura* en assumpto de poca transcendencia, ¿qui tindrà ara inconvenient en creure qu' à Montjuich la proporció del torment seguiria las proporcions del delict e allavors perseguit?

¡Ah senyors butxins de Montjuich!... ¡Molt me temo que 'l cabo Botas los ha fet un molt flach servey!... Aquest benémerit subjecte, ha ficat los peus dintre la galleda... ¡Ab una sola torsada de cargol á las mans d' en *Belliriquis* ha desfet cinquanta articles de 'n Manyé y cent campanyas de 'ls periódichs d' ordre!... ¡Tota la tinta vessada per esborrar á cópia de gargots lo sangrent enrajolat del número O, lo cabo Botas acaba de rentarla ab una sola extremitat nerviosa y la sanch d' aquell enrajolat queda mes fresca que 'l primer dia!...

La revisió de Montjuich s' imposa, donchs, mes que may. Lo cabo Botas acaba de firmar la petició d' una manera sangrenta y 'l cabo Botas es part interessada...

Altras ccsas s' imposan... que no crech oportú dir las avuy encara. No mes faré present al fins ara benémerit cós de la Guardia Civil, que 'ls Mossos de la Esquadra moriren ab l' oprobí de tothom, quan s' apartaren de 'ls fins del seu institut, perquè la societat vol que 'ls que vesteixen l' honrós uniforme d' aquestas colectivitats, sigan defensors del ordre y de 'ls interessos socials; ¡may sectaris, ní butxins!...

*
**

Quan tot just comensavam á pahir lo del cabo Botas, 'ns vingué de Madrid un altre susto per la via telegráfica y aixís com aquell, potser un dia ó altre arribi á trágich, lo susto madrileny desde 'l primer instant s' ha declarat bufo, pero bufo de solemnitat.

Un senyor, que va á veuré la incomparable Mariani, vestit d' americana, y d' aquí n' arrenca tota la seva desgracia. Lo senyor, s' interessa ab lo treball de la Teresa y fa visatjes y 's posa nerviós. Un empleat de Palacio l' observa y se li antoixa que li veu un punyal sota l' americana. Com la familia real es al teatro, l' empleat exclama—Ja 't tinch—y avisa à un *guindilla*. Lo *guindilla*, avisa á un inspector, l' inspector al gobernador, lo gobernador al ministre y lo ministre al president. Lo president, al saber d' un que li fa competencia gastant *daga* per tot dia, lo fa agafar... Registran al detingut, que 's diu Chomon, Chamon ó Chamorro (qu' aixó encare no s' ha pogut averiguar) y li troban á sobre un arsenal, puig además de la daga, duya un revolver, carregat, una clau ing'esa y... trenta céntims en calderilla.

Ab gran luxu de precaucions transportan al detingut que 's troba molt excitat; primer passa per boig, luego per borratxo y al fi .. per veterinari.

Entra la policia en averiguacions y al últim, averiguan que 'l presunt regicida, es un pobre manescal que

pateix la mania persecutoria y qu' anava carregat d' armament per si li calia defensarse.

Ha resultat, donchs, un atentat d' opereta en lo qual s' ha posat en ridicul tothom, desde 'n Sil-vela al últim polissont, fentse dignes de formar tots entre la clientela del aburrit veterinari, lo dia que sentin algun desarreglo fisich.

¡Aixis al menos li compensarán las mo'estias qu' en aquesta ocasió li han ocasionat!

*
**

Diumenje al ma. l va celebrarse la elecció de's senadors de la provincia, sense incident notable y diumenje á la tarde, tingué lloch la festa infantil que s' intenta aclimatar en nostre país; la festa del arbre... De manera que diumenje fou un dia destinat á las criaturas!

La elecció de's *avis* de la patria, tingué caràcter veraderament infantil, puig las *brevas* de la senaduria ja es moneda corrent reservarlas als que repapiejan y ja se sab... ¡Los vells son dugas voltas criaturas! De manera, que tot passá com estava convíngut y de la feta alguns honorables *guetos*, anirán á fer la vacayneta al Senat y á fer un *pi-pi* verbal antes de la bacayna, perque molts d' ells ja pateixen incontinencia... de paraula.

L' aconeteixement de la tarde fou la *festa del Arbre* rebrot germànich ó ing'és, que s' intenta plantar en aquest país y que resulta una festa molt simpática y digna de que 's perpetuhi sino per lo distreta (qu' en aixó hi hagué los seus mes y 'ls seus menos) per lo beneficiosa que seria al país, demá qu' arrivès á ferse veraderament popular.

La nota simpàica de la *festa del Arbre* la doná la canalleta y sense lo concurs dels nens y nenas tal volta hauria resultat excessivament encatronada. Pero ja se sab; la infancia, lo *demá* que puja, ho anima tot ab son enjogassament y se 'ns figura veurehi lluhir en sas galtonas sonrosadas l' Arch de Sant Martí de las tempestats presents de la patria.

*
**

¿A que no saben, ab qui pensava diumenje tot contemplant lo *desfile* de la *festa del Arbre*, y tot extassiantme ab la alegria de la quixalleta?...

Donchs pensava ab lo seráfich sagristá de las monjas de Mataró, engarjolat justament dos dias avants!...

¡Pobre varó! (aixó es un dir) ¡vés!... ¡anarlo á privar d' una satisfacció tan íntima com la qu' ell hauria disfrutat veyent tantas nenas per devant y tants nens per darrera!... Justament anarlo á tancar, quan se li presentava una verdadera font de dolsas sensacions al resseguir ab ulls de tamanyo de taronjas, aquell bé de Deu de canalleta... !De segur qu' aquell vespre al tornar á Mataró, á casa de las monjas sas protectoras, hi hauria hagut un daltabaix; una segona edició del fet.... de *autos*.

¡Mes ay! .. la fatalitat ho ha volgut aixís. A pesar dels esforços de la gent de sotana (llops ab llops no 's mossegan) ab tot y la decidida protecció de las monjetas del seu convent, aquell brut del Born ab sotana, haurá de purgar durant tres anys y mesos son vergonyós delict. Lo que ningú s' ha pogut explicar satisfactoriament, ha sigut l' inconcebible empenyo dels clericals en salvar al *sátiro* de referencia. ¿Es que ab aquest assumpto com ab lo dels generals de Madrit, passa també alló de las cireras?... ¡Seria curiós!

Per dos voltas l' havían ja salvat en lo judici oral. Per una volta pogueren encara conseguir l' aplassament de la *vistal*... En las declaracions testificals feren desesperats esforços per salvarlo!... A pesar de ser inductable son delict, las monjas encara 'l conservavan al convent!... ¿Que vol dir tot aixó?... ¿Vol dir tal volta que 'ls clericals de Mataró, troban injust lo cástich de Sodomia y Gomorra?...

Si es aixís.. ¡es àn molt d' ullera!

BERNÁN DE L' OS.

CANSÓ DE PRIMAVERA

La terra s' esbota
sacudint son pés,
y ab sas ricas galas
Natura 's vesteix.

Ja l' humil violeta
bada son capull,
escampant pe 'ls ayres
son tendre perfúm.

Ympera la calma,
cap remor se sent...
y als besos del aura
floreix l' admitler.

Murmurant avansa
l' humil xaragall,
cubrintse de perlas
la frondosa vall.

Entonan alegres
son cant los aucells,
en tant per la plana

belan los anyells.

Los sembrats s' esmaltan
de fresca verdor,
tornant l' esperausa
renaixer al cor.

Essencias y aromas,
cantichs y remors,
ricas papallonas,
aucellas y flors..

Tan grata contempla
sembla obra d' encís;
arreu ahont se mira
n' es un paradís.

Tot respira vida,
goig y benestar;
¡vina, ma estimada,
vina ab mí á gosar!

L' aura joganera
va amoixant tos rulls,
mentres m' enmirallo
dintre de tos ulls.

Natura prodiga
bellesas arréu,
omplint de gaubansa
lo tendre cor meu.

Lo cel y la terra
se juntan al lluny;
¡acostat m' aymia,
que besarte vull!

VALENTÍ CARNÉ

TONTERIAS

MAL VEHÍ

Aquet tot fent lo distret,
m' acabarà la paciència...
ja fa molt rato que sento
olors que no son d' essència.

—Senyor Doctor: Necessito un remey per' calmar los nervis de la sogra. ¡Cada dia m' esgarrapa!...
—Ay, fill meu, si jo coneixia aquet remey, me taria barba d' or, y m' estalviaria moltes pègadas de la mare de la meva dona.

—Jo podré sé un ximple y un burro acabat... pero 'ls qu' ara manan m' han fet Diputat.

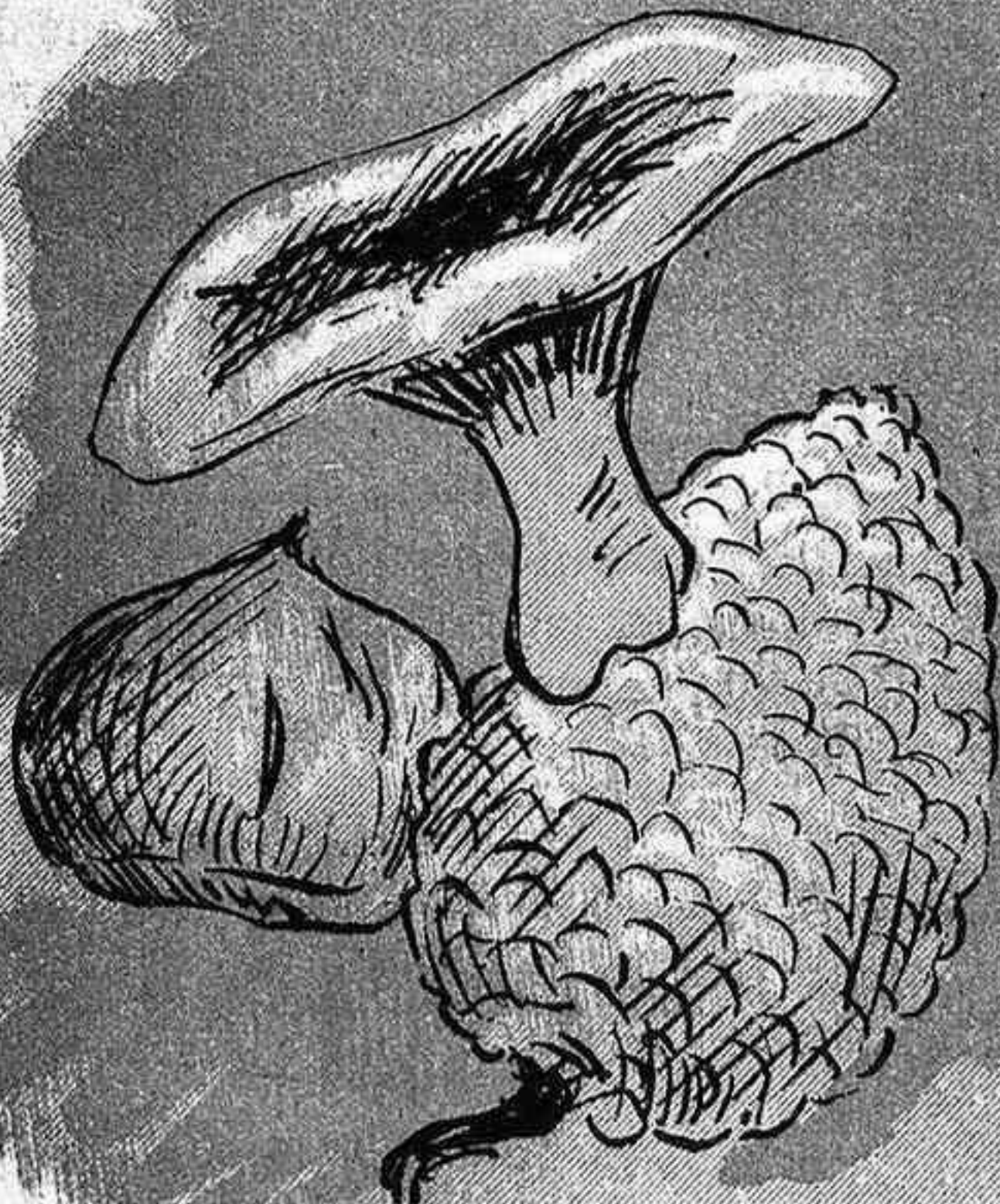
LO CAPELLÀ GURRO DE SANTA ANA

y á pesar del posat d'ella
los dits no va contenir;

100.

Ab ademans de torero,
¡¡Adeu, hermosa!!—va dir:

lo que va valguerli al punt:
castanya, pinya y bolet...

Ja tindrà tela «El Diluvio»
ab un tipo com aquet.

LO LORO DE LA SRA. ROSA

Vostès no saben qu' es criar lloro? Jo tampoch; pero m' ho figuro després d' haver presenciât la desesperació de la meva vehina Sra. Rosa, quan al tornar de la plassa, va notar que 'l seu *lorito real* havia fugit de la gabia que tenia penjada en un clau á la galeria.

Va llesnar un xiscle esgarrifós, com no 'l farà, sens dupte, 'l dia que se li mori l' home, y luego va anar á caure de cap sobre un roser que té plantat en mitja bota de petroli, esgarrinxantse tota la cara.

Quan la seva vehina Miquela, va lograr ferla tornar en si, tirantli un porró de vinagre desde la seva galeria, porque la Rosa 's trobava sola á casa y no era possible penetrar en lo pis, la mestressa del lloro va pegarse grapada al monyo, y va quedarli á la mà un anyadit qu' al menos pesava mitja lliura.

¡Es natural! De lloros com lo de la Sra. Rosa no s' en troban cada dia. ¡Com que fins cantava alló de «la de los claves dobles, la del manajo de rosas...» fent caure de gust la baba á la seva propietaria! ¡Y era cosa extraordinaria, sentirli cridar: Rosa, Rosita, un besito á tu lorito, ¡ay que rico!

¡Y lo picarón qu' era 'l lloro de la Sra. Rosa!

L' animalet havia observat, que quan los vehins volian tirar las espinas als gats que corrian per las eixidas, feyan psi, psi, psi, psi, psi y tots compareixian; y 'l molt tuno cridava del mateix modo als gats, y quan los tenia tots reunits, feya: ¡Gat! ¡gat! ¡meu! ¡mau! y luego llesnava una riatllada burlesca.

Aquesta broma molestava molt á la Sra. Pepa, la vehina del tercer, que no podia avenirse á que 'l seu gat servis de riota al lloro de la Sra. Rosa.

Y tant la molestava, que mes de quatre vegadas havia cridat desde la galeria: ¡Vaya unas cosas d' ensenyar á las bestias! ¡Aixó no va pe 'ls gats, sino pe 'ls seus amos! ¡Si 'l lloro no estiguès dintre la gabia, ab lo meu gat ja 'ns veuríam las caras! ¡Potser s' acabaria la broma d' enganyar á las pobras marruixas!

La Sra. Rosa, recullint l' amenassa al seu lloro, contestava furiosa: *Aveyám* bà'xi vostè á tocar al meu *lorito*, que potser d' una picada li arrencará d' arrel aquet nas que porta á la cara, y m' en alegraria, porque al menos tindria menjar per una setmana.

—¡Ay la poca-solta! pitjor vosté que quan ajunta lo seu nas ab lo bech del lloro, semblan d' una mateixa familia.

—Mes se sembla vosté al seu gat quan li agafa la pota; porque tots dos tenen las unglas llargas.

—¿Que vol dir ab aixó?

—No ho sé; pero lo *certus* es, que del terrat van faltarme uns mitjons y uns calsetets nous del de casa...

—Vosté si que té ensenyat al seu gat, de modo que vagi á robar lo que hi hagi mal desat en las ca-

sas vehinas, per després menjarsho ab lo seu home.

Aquet pot dirse qu' era 'l seu *pá de cada dia*.

Per xo no es de estranyar, que la senyora Rosa al trobarse á faltar lo seu lloro, pequés desseguida en la seva vehina, y sense encomenarse á Deu ni al diable pujés al tercer pis á entreprendre á la Sra. Pepa.

Al replá va desenvoluparse una escena violent: Va haverhi faldillas enlayre, surras, pessichs, esgarripadas, xiscles y altras menudencias.

Un súbdit d' en Vilaseca, va corre á posar pau entre aquellas belicosas vehinas, pero estavan tan furiosas, que sense respectar la seva autoritat, van clavarli una empenta, que va fer rodolar al pobre *Sanchez* fins al segon pis, deixantli l' uniforme y la fesomia fets una llástima.

Lo guardia municipal, fora de si, amenassava ab lo presiri y ab travalls forsats.

La Sra. Rosa, per sa part, deya que sí no sortia 'l lloro, la sang aniria escala avall fins lo punt de que no podria engolirla la claveguera.

La Sra. Pepa havia corregut á armarse del estrenyidor, y desde respectable distancia podia clavar tantos á la seva contrincant y al súbdit d' en Vilaseca.

En això va arribar lo marit de la Sra. Rosa, y al veure 'l tracte que rebia la seva *costella*, va agafar la pala de la cuyna, y va enfilarse escala amunt ab intenció de matar á la mestresa del gat.

Arriva l' home de la Pepa, qu' es cabo de Consums, y rabiós se treu la punxa... y gracias á que l' autoritat municipal, refeta ja dels tantos, va poguer desenvaynar lo sabre, y posarse entre mitj d' aquells dos homes sedents de sang, puig de lo contrari aquella escala de gent de mal génit, pero honrada, s' hauria convertit en *matadero*.

Lo *Sanchez* pera cumplir l' ordenansa, va fer seguir als dos matrimonis al quartelillo; pero quina no fora la sorpresa de tots quan al pasar per devant d' un aucellayre, va sentirse un lloro que deya:

¡Rosa, Rosita, un besito á tu lorito, ay que rico!

Era 'l lloro de la Sra. Rosa, que volant de galeria en galeria y de terrat en terrat havia anat á parar en mans d' un aucellayre, qui l' havia posat desseguida en venda.

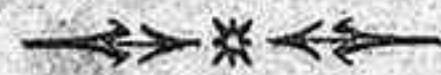
Las apariencias enganyan.

La Sra. Pepa era ignocent del *crim* que li imputava la mestressa del lloro.

Y ¿veuen? per tenir massa génit, per poch en aquella escala, de morts y ferits n' hi ha mes d' una sabata plena.

A. GUASCH TOMBAS.

Esclat

Tinch en lo fons de mon pit
ton imatge tan grabada,
que ni ab sas urpias, la mort
ha de poguer arrencármela.

VALENTÍ CARNÉ.

“¿Descentralisació?”

¿Regeneració?”

Tots 'ls que de bona fé
volém descentralisarnos
pera pogué espolsá 'l jóu
de Madrit, qu' es un escándol;
y á fi de, siguent prou grans,
anar sols emancipantnos
de la tutela fatal
d' uns governs que tots fan *ambo*;
tots 'ls que som catalans
de bona pasta y de rango
que á l' Autonomía aném
pe 'l dret y sens' cap reparo,
separatistas *pur sang*
(segons diuhen aquells bárbaros)
Máximos Gómezes tots
igual que Robert... *el diablo*,
tatxats de *punts filipins*
de la rassa d' Aguinaldo;
tots junts probarem en vá
que 'l nostre *sueño dorado*
sigui en la vida real
un fet... ¡Y que 'n som de mansos!
Lluytarém com espartans,
d' heroisme fe it un gasto
inútil, malaguanyat,
sense poguer may lograrho
aixó de que acabi ja
l' administrarnos 'ls *altros*
no tan sols precisament
'ls interessos, 'ls quartos,
sino 'l modo de pensar,
nostra llengua y nostres passos.

¡LA DESCENTRALISACIÓ!
¡Si que hi aném drets!... ¡*Macatxo!*
Senyal de que 'ns enganyém
y de qu' están enganyantnos
es lo projecte traydor
trassat à boca de jarro

de que l' Administració
de l' Aduana (¡quin escándol!)
se cuydi indegudament
y per fernos pagà 'l *pato*
de la carga en nostre port
y la descarga dels barcos,
deixant las *collas* d' aquí
totas plegadas de brassos
per' donar col·locació
oficial á *paniaguados*,
privant que puga 'l comerç
é industria, sent 's *paganos*,
esculli 'ls treballadors
que han de remená 'l seu fato.

De modo que, están à punt
d' alcansar tot xano-xano
per' nostra Junta del Port
l' Autonomia (¡quin xasco!)
vé 'l *Centro* y disposa aixís
ab un senzill *quiero y mando*
que no 'ns podém carregar
ni descarregar cap barco.

Si aqueix cinich atropell
deixém—jo dich—consumarlo,
¿gosarém á parlar may
mes de descentralisarnos?

Cada vegada que un hom'
sent parlar à certs fulanos
ab molta formalitat
y ab hipócritas reparos
de que lo primer de tot
convé avuy regenerarnos,
sent aixís que aqueixos tals
son tots ells vivents retratos
de la degeneració
social, pe 'ls seus escàndols

dintre del modo privat
de viure á lo Sardanapol;
quals fulanos se fan creus
de's inmorals adelantos
mentres están frech á frech
al sofà ab 'ls seus *romanos*,
y comentan indignats
queiebras, suspensions de pagos,
mentres deixan un *passiu*
en actiu (lo qual no es raro)
d' uns quants mils robats, deixant
arruinats á quatre mansos,
ab lo Códich de Comers
per escut, tant campetxanos...,
me 'n rich jo d' aixó qu' es re-
generació d' aparato
pintada en lo llens social
no mes perque quedi en quadro.

Y quan sento declamar
com si fossim al teatro
en pro de la revisió
del procés d' un *mont* que 'm callo,
que fora ¡vana il·lusió!
la clau de regenerarnos
perque duria al procés
cambis nous en certs vells fallos;
quan sento—dich—tot aixó
y, á lo millor, surt un *cabó*,
un *sabatas* si ve 'l cas,
un andalús molt *finchado*.
(es di, un andalús del Clot)
renovant ab *desparpajo*
torments inquisitorials
dignes d' aquells tempstan bárbaros,
desenganyat de tothom
y de mi mateix, exc'amo:
—¡Es la regeneració,
fet y fet, un timo; un ganxo!

PEPET DEL CARRIL.

LA BACALLANERA

Giltas rojas, mans moradas
y al hivern fins mitj talladas
per l' aygua del bacallá,
ab la cara i fallera
veuréu la bacallanera
á punt sempre de tallá.

¿Vol morro, penca, ventresca?
Crida á la gent tot fent gresca
llestá sempre com el vent,
als aixerits, parla en plata
si despatxa á una beata...
també segueix la corrent

Sab qui per sè economia
menja bacallà tot dia
y no obstant va ben vestit.
Las criadas á tot' hora

li esplican si la senyora
no dorm may ab el marit

Mentres li contan pamplinas,
endossa 'ls talls ab espinas
fentne quatre jochs de mans
y ab tot y serne un aleta...
¡Quan no hi sigui la Layeta
bona nit parroquians!

Si algún atrevit ab manya
vol tocarli alguna ganya
encar no fassi ca'ó...
reb un bany d' aygua salada
ó deixa la ma escapsada
dessota del talladó.

M. CONILL DE BOSCH.

INTIMA

Fa un any just, just, que 't coneixo
que 't vaig comensá à estimá,
dotze mesos justos fà
que Deu sab lo que pateixo
y 'n fà dotze mes que 'm queixo
y tu no 'm vols escoltà.

La qual me prova
que tu tens nena
molt, pro molt pit;
mes cor en cambi
si es cert que 'n tinguis
es molt petit.

PEPET DE CALDAS.

Las expansiones místicas dels remats en plena naturalesa, son altament benéficas per la salut espiritual de las mansas ovel·las y per la consecució de la eterna benaventuransa.

Los bons pastors matinejavan per vehir las necessitats corporals del remat.

—¡Teta! ¡¡¡Tetaaaa!!! Jo no se 'hont es la teta!
—¡Oncle! ¡¡¡Onceee!!! Per hont s' haurá ficat!
(Un *Lluís* que va perdre la germana y una pobre nevoda al capellá.)

TEATROS

LICEO

Dissapte passat s' estrenà la òpera *Werther* que ab tot y portar la firma de Massenet, no revestí l' estreno la brillantés que 's mereixia un nom tan acreditat en lo mon musical.

Com si hi hagués una consigna especial, la òpera sigué rebuda ab moltíssima fredor arrivant al tercer acte á acentuarse l' ensopiment, transformantse en demostracions que desdiuhen de un públich educat y que lo sol nom del compositor referit debía respectarse mes, fent honor á la frasse caballeresca que 'ns tributá nostre immortal Cervantes, pero que per lo vist ningú se 'n recorda.

Entrant á analizar la obra dirém que á nostre veure, lo defecte mes gran que té *Werther* es son argument de si pesat y sense gens d' interés y que no dona lloch á que 's pugui lluhir l' estre musical del gran Massenet, considerat com á un dels mes notables que te nostra nació amiga Fransa.

Inútil creyém manifestar que la labor de Massenet, es molt digne de tan reputada firma, puig en totas las pessas s' hi observa una filigrana d' instrumentació y extracció de la orquesta de un modo magistral.

Lo que hi falta es inspiració y tractantse d' una òpera, dit está que no hi pot haver entusiasme per part dels espectadors.

També contribuí al escàs éxit que obtingué *Werther* la deficiencia de facultats en lo protagonista (tenor Beduschi) que ab tot y creürers—á jutjar per lo sou que cobra—que es un dels notables tenors que te la escena italiana, sas facultats y defectuosa escola de cant, feren que continuament las pessas en que ell hi prenia part se vejesin descoloridas per complert, impeding que sos companys hi brillessin degudament ja que las Sras. Savelli y Martelli se portaren bravament.

Llástima ha sigut que l' estreno de *Werther* no pogués proporcionar l' aureola deguda al empresari Sr. Vehils, ja que ha complert ab excés tot lo que prometé y per lo tant era mereixedor á un final de temporada brillantíssim.

ROMEA

Divendres últim en la funció dedicada á honrar la memoria del malográt Soler (Pitarra) s' estrená una loa, que ab tot y no apartarse del *motllo* conegut en aqueixa classe de produccions, sigué sumament aplaudida, tan per la cuidada versificació que posseheix com per los brillants conceptes y pensaments que l' atessora; los que com es de suposar, enalteixen al immortal fundador del teatro catalá.

La presentació escénica sigué bastant acertada y lo desempenyo fent honor á la direcció del Sr. Goula.

Al final y entre l' unaním aplauso del públich, sigué cridat l' autor, resultantho ser nostre antich co'aborador D. Angel Rius Vidal que tingué que presentarse varias vegadas en escena á rebre los aplausos del públich.

Que sigui la enhorabona.

Ablo títol de *Una casa de boigs*, s' estrená també la passada setmana, una comedia en quatre actes y prosa, arreglada per lo conegut au'or dramátich D. Francisco X. Godó.

No duptém que lo propósit de dit autor, sigué lo de distreurer á la concurrencia y si aixis fou, just es confesar que cump'eix perfectament sa missió.

Perteneix dita obra al género conegut per *vaudeville*, per lo tant ja es sapigut que en ella no hi pot haber filigranas ni problemas filosofichs, pero hi abunda las escenas y acudits xispejants, que fan que la concurrencia hi passi alegrement la vetlla.

Tingué la comedia *Una casa de boigs*, una excusió 'acertada distingintse la Sra. Palá, y los Srs. Goula, Capdevila, Fuentes y Rubio.

L' autor fou justament cridat al palco escenich al final dels actes presentantse en sos dos últims, tributantse una ovació.

Pera demá divendres s' anuncia una funció á benefici de la co'eguda actriu D.ª Mercé Abella, artista que per un llarch espay d' anys figurá com á primera dama en aquet teatro y que ha quedat en situació aflíctiva á causa de una penosa y recient malaltia.

CATALUNYA

En lo benefici de la simpática tip'e Srta. Fernandez s' estrená una sarsuela en 1 acte titulada *La panadera* que sigué sumament aplaudida per los xistes y situacions cómicas que té, aixis cóm també per la música que l' atessora, sobresurtintshi un *duo* y concertant que per l' original, cridá poderosament l' atenció

Al final foren cridats los autors que ho resultaren ser de la lletra, los Srs. Jerez y Fernandez y de la música lo mtre. Cotó, es á dir gent de la casa, per lo que se 'ls tributá una justa ovació.

En lo desempenyo se hi distingí en gran manera lo director Sr. Rodriguez que deixá per aquella obra de fer pallasadas y demostrá que sense exageracions també pot lograr triunfos en las obras.

GRAN-VIA

Ha sigut tan extraordinari l' éxit que ha lograt la sarsuela *Los borrachos* que no duptém veurerla en lo cartell hasta la 100ª representació; distinció que reben solamen las obras de grandió éxit.

Sense arribar *Los borrachos* á la altura de sa germana *La buena sombra* sobressurt com aqueixa, per la nota acertada de sabor local, ja que l' espectador se creu transportat en la *tierra de Maria Santísima*.

La música original del mtre. Jimenez, sense despuntar cap número, puig que la obra no te escenas musicals, es digna de tan concensut compositor, un dels mes notables que hi ha á Espanya.

Molt contribuí al bon éxit que obtingué la nova sarsuela dels jermans Quintero, la irreprotxable execució lograda per part de tots los artistas; excusió justa que desitjariam veurer en totas las representacions, puig molt nos temém que tant lo Sr. Riquelme com lo Sr. Arana, prompte se desmandin en llibertats que farán ridiculs als personatjes á ells confiats.

Lo escenógrafo Sr. Chia ha pintat tres decoracions que ab ellas ha acabat de cimentar sa reputació y de arrodonir lo grandió éxit que ha obtingt la sarsuela.

TIVOLI

En la passada setmana s' ha representat la perla de las sarsuelas espanyolas titulada *El Juramento* que un cop mes los artistas de aquesta companyia demostraren las notables aptituts que posseheixen.

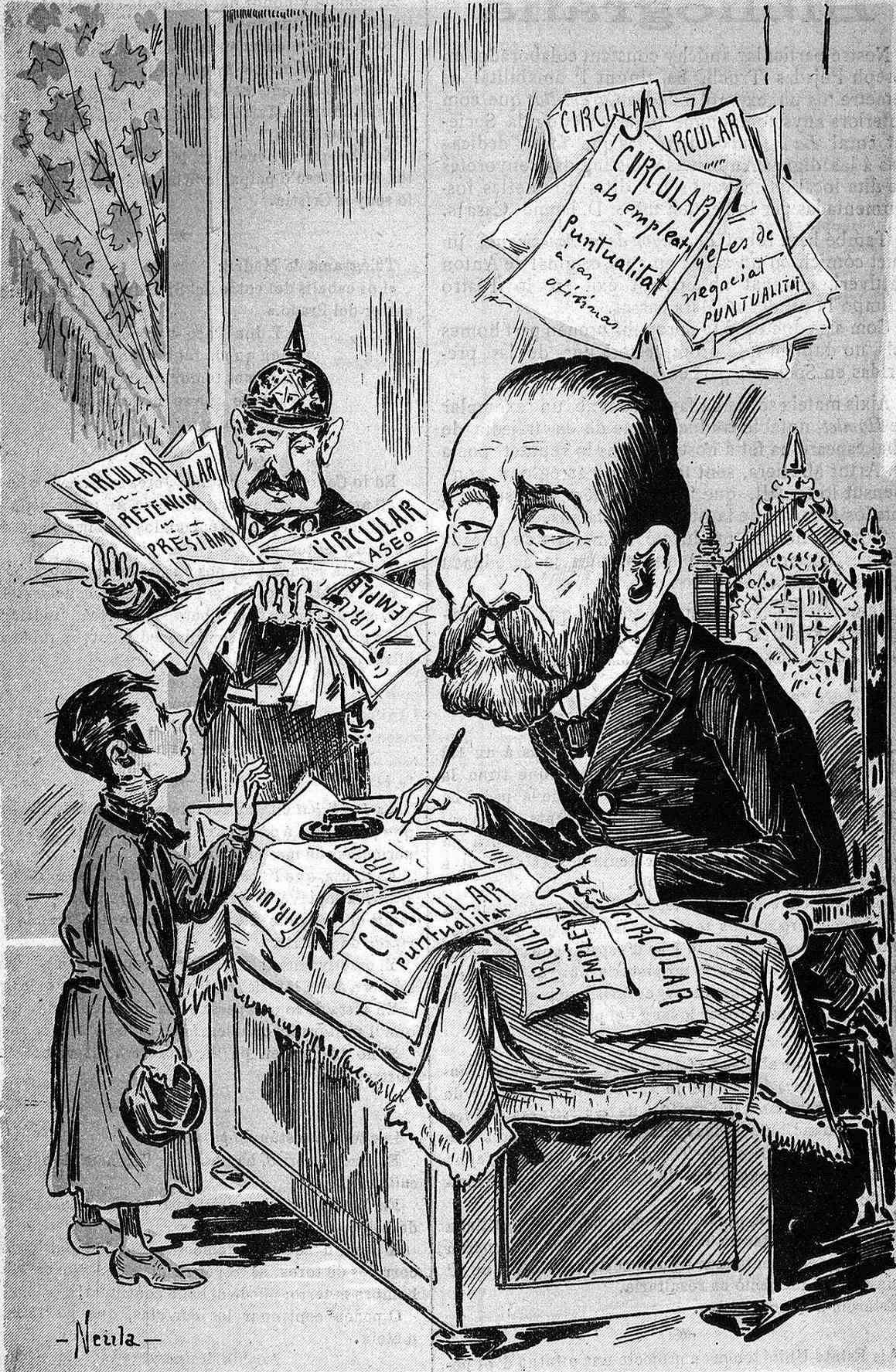
Pera avuy está anunciat lo benefici de las germanas Gorgé (Ramona y Conxa) ab la sarsuela *La marsellesa y Juanito Percebe* que no duptém lo veuran concorregut las hermosas artistas ja que s' han fet acreedoras á las simpatias del públich.

Pera dissapte anuncian lo seu, las jermanas Perez Cabrero ab una extraordinaria funció, formant part de la mateixa un concert vocal en que hi pendrán part 40 societats corals formant un total de 400 coristas, los que serán dirigits per lo reputat mtre. Perez Cabrero (pare de las beneficiadas).

Ab tan valiós aperitiu preveyém ja lo plé que hi haurá.

UN CÓMICH RETIRAT.

UN ARCALDE CIRCULATORI

—Neula—

—Vinch á buscar mes original de *Circulars*.
—Mira noy: recull aquestas y digas á la impremta que tingan
la máquina sempre á punt porque penso redactarne una cada dia.

Bibliografia

Nostre particular amic y constant col·laborador en Joseph Pujadas Truch, ha tingut l'amabilitat de remetre 'ns un exemplar de las *Caramellas* que com anteriors anys compongué pera la distingida Societat coral *La Palma* de Teyá, las que foren dedicadas á las dignas Autoritats y distingidas senyoretas de dita localitat; havent sigut ditas caramellas instrumentadas per lo reputat mtre. D. Jaume Casals.

També hem rebut *Lo senyor de la Americana*, juguèt cómich en un acte y en vers, original de Anton Saltiveri, estrenat ab brillant éxit en lo Teatro Olimpo la nit del 26 Mars passat.

Com siga que en dita obreta hi prenen part homes sols, no duptèm que prompte serà una de las preferidas en Societats particulars.

Aixís mateix se 'ns ha favoregut ab un exemplar de *Hamlet*, notable traducció que de la tragedia de Shakespeare ha fet á nostra escena lo reputat poeta D. Artur Masriera, sent tant fidel l'arreglo y concientsut lo treball, que 'l recomaném eficazment á tots los aymants de la literatura catalana.

Aquesta notable producció, forma part de lo cada dia mes important folletí que publica la acreditada revista *L'Atlántida*.

Remercièm degudament la atenció que s'ha tingut vers nosaltres.

Campanadas

Havém rebut unas coplas satiricas dirigidas á un tal Ullés de Tarrassa, qui á la quènta es dels que tiran la pedra y amagan la ma, ab l'agravament de que la pedra ha sigut tirada contra un bon número d'honrats obrers qu'ab los seus estalvis havian lograt possehir un forn de coure pa, á l'objecte de poguer tenir aquest aliment á bon preu y de calitat inmillorable.

Sembla que l'esmentat Ullés ha fet un escamotéig en tota forma; pero segons tenim entés lo jutjat corresponent enten ja en l'assumpto y es d'esperar que será retornat lo forn á sos verdaders propietaris, puig de lo contrari duptaríam de la justícia y creuríam en que s'expedixen patents pera robar la sang del pobre.

Se 'ns diu que ab l'estrafalari nom de *Epígrama Sinfónico*, lo *Messias* de la pipa, lo furibundo reventador de la música castellana, lo Semifusa de *les cebetes catalanistes*, tindrà la mandíbula de dar á coneixer, en lo concert que 's prepara pel dia 10 en lo Teatre Lirich, una xanfayna de retalls y motius nacionals de música precisament madrilenya.

La noticia diuhen que ha caygut com una ceba grillada entre 'ls entusiastas de 'n Morera, els quins li preparan una carinyosa reventada si resulta certa la rifada que d'aquesta transformació en resultaria.

Estarém á la expectativa.

Als Estats-Units tenen en projecte una estatua d'or pera enviarla á la Exposició de Paris.

¿Una estatua d'or entre yankis?

¡Que 'm tallin lo coll si arriba á puesto!

A benefici y honor del mestre de coros D. Joan Cristiá tingué lloch diumenge passat al dematí un nutrit concert vocal é instrumental en lo Teatro de Novetats.

Tots los números foren molt aplaudits distingintse molt especialment las Srtas. Perez Cabrero y Ferrán y los Srs. Munté, Marin, Barceló y altres, quals noms sentim no recordar.

En obsequi al beneficiat, hi prengueren part 800 coristas, demostració palpable de las simpatias ab que compta lo senyor Cristiá.

Telégrama de Madrid:

«Los caballs del cotxe del Sr. Silvela 's desbocaren en lo carrer del Prado.»

Y don Paco va pensá
puch quedá fet una coca,
pero mes temor me fá
lo veure que se 'm desboca
lo general *Cristiá*.

En lo Cassino integrista de Jerez en Necedal, ha dit que si ell arrivés á governar, lliuraria al poble de la tiranía dels lliberals, y que 's veurian los presiris plens de gent de frac y entorriats.

Aquesta segona part nos entusiasma y cassi bé aplaudiríam al Sr. Necedal, si no estessim convensuts de que darrera de la *creu* dels lliberals de cartró vindria 'l *diable* de la clericalia ab los seus procediments inquisitorials y altres menudencias.

Un cambi ja convindria,
pero com l'exposat nó:
lo remey fora pitjó
que no pas la malaltia.

La *Publicitat* cita un fet que no deixa de tenir gracia y que proba fins á quin punt fan corre las estisoras hasta 'ls periódichs de mes circulació.

Es lo cas, que l'esmentat periódich sospitant que 'l *Diluvi* li copiava 'ls telégramas, va repetir en sa edició de la nit del dissapte últim un número dels premiats en la rifada de Madrid.

Y, efectivament: lo *Diluvi* va repetir també 'l mateix número de la loteria; es dir; va ficá 'ls peus á la galleda.

En vista de lo que passa en la premsa seria, declarém que 'l millor servey telegráfic es lo del nostre periódich.

Si no 'ns venen pe 'ls *alambres*... al menos son ben nostres.

Los toreros están de pega.

En Paco Fabriló, ha mort á Valencia á causa d'una *cullida*.

En Machaquito ha sigut ferit per un toro en la plassa de Bilbao.

A pesar d'aquestas demostracions de la barbarie de las corridas de toros, se repetirá alló de: ¡No es nada; un hombre muerto; puede el baile continuar!

O poden continuar las corridas, que pe 'l cas, es lo mateix.

Acabin d'una vegada
aquets espectacles fieres
y qu'empunyin los toreros
en lloch del estoch, l'aixada!

Hem llegit que 'ls empleats de l' Ajuntament que durant la setmana passada treballaren en la confecció de las llistas electorals, han demostrat ser tan aptes com ràpids per' lo treball, puig la majoria han fet doble tasca que la que 'ssenyalen en los Banchs pera la confecció de las llistas de classificació.

Ja que 'l Sr. Robert se proposa deixá cessants als empleats que no serveixen, just seria que recompensés als que acaban de demostrar sa suficiencia y bon desitj, lo que 'l serviria d' estimul.

*

Lo general Tejeiro ha presentat querella contra 'l Capitán Verdades, per calumnia é injuria.

¡Qu' en va ser de bonifaci aquell tinent del café Suis!

¿No li valia mes presentar querella que clavarse un tiro?

Y al Capitán Verdades ¿no li hauria va'gut mes fé 'l cego y 'l mut?

Perque dihent las vritats
se perden las amistats
y al final de la funció
no li valdrá la rahó
y pagarà 'ls plats trencats.

*

Dissapte passat se dongué en lo teatro Circo Barcelonés una funció organizada per la Societat Progresiva Femenina destinantse sos productes á la victima del carrer de la Corribia D.ª Agustina Soler.

Formaren part del programa, un drama del Sr. Fola, titulat *El Cacique* per la companyia Ferrer-Tresols; un monòlech de Cortés titulat *¡A que tambien le perdono!* recitat per la Srta. Arcas (coneguda per la Serpentina Espanyola); gran concert de guitarra per lo cé'ebre concertista d'aqueix instrument D. Joan Pon; estreno de un monòlech de Isart Bula titulat *Expiación* per lo Sr. Vaqué y per fi de festa la coneguda comedia *Deu te un bastó* dirigida per lo Sr. Daroquí.

Com siga que la companyia del teatro ó siga la de Ferrer-Tresols Daroquí, res de extraordinari feu ni en treva'l ni en sacrifici aixis com tampoch la Empresa Zubielqui, que ab tot y tractarse de un acte benefich degué creuer convenient que la caritat ben recompartida comensa per si mateix, so's 'ns ocuparem dels artistes que segons programats hi prengueren part sense cap clase de retribució y son la Srta. Arcas y lo Sr. Pou, es á dir los menos indicats pera fe'ho. De la primera en lo monòlech *¡A que tambien le perdono!* demostrá ser una notable actriu, puig que feu gala de una bona dicció donant tota la intenció deguda als xistes que hi ha en la obra.

Lo senyor Pon demostrá un cop mes en la guitarra, que es un dels mes notables concertistas que te aqueix instrument.

No cal dir lo aplaudits que sigueren abdós artistes per la labor del seu treball.

En los corredors se digné que la Srta. Arcas habia compost una poesia alusiva al acte y que l' autoritat li havia denegat l' autorisació pera llegirla, fet que 's comentá callosament en poch honor á l' escrupulositat dels que manan.

*

Molts castellans encare no han pogut conformarse ab que 'l nostre Alcalde, concedís entre 'ls de totas las regions espanyolas, superioritat als cervells catalans.

L'legeixo en una correspondencia de Madrit que no hi ha tal superioritat, si ha de fundarse en lo major vélum y pes de cervell com va fundarla 'l doctor Robert, y cita

'l cas de que un idiota, venedor de periódichs se permetia un cervell que pesava sis lliuras y mitja y 'l d' una nana india qu' n cervell feya sis lliuras.

Me sembla qu' aquet corresponsal madrilenyo ha equivocat los equipatjes y 'ns ha parlat del pes del cervell de dos elefants.

Pero, en fi; hasta suposant que no s' equivoqui ¿que té de particular que 'l doctor Robert, nos concedís superioritat sobre 'l resto dels espanyols?

Si no 'ns alabém nosaltres ¿qui 'ns alabarà?

Si no procurém per casa ¿hi procurarán los altres?

Lo doctor Robert al assegurar que 'ls catalans som uns trunfos, feya regionalisme, y res mes, y aixó no es pecat.

Ab cervells petits ó grans,
se tracta de demostrar
que sabém administrar
molt millor que 'ls castellans.

*

En una sala de concerts de Berlin, fa pochos días, lo director d' orquesta va dirigir-se al públich, dihent en alta veu:

—¡Us vaig á donar una sorpresa!

E immediatament se va treure un revolver y va aixecarse la tapa del cervell.

Aquet fet, senyors m' altera,
me desconcerta y m' atipa,
perque si ho sab en Morera,
¡prou buscará la manera.
de suicidarse... ab la pipa!

SECCIÓ DE TELEGRAMAS

Del nostre servey... obligatori

TEATRO DE LA COMEDIA.—Acabo de veure un espectador ab un canó á la ma. Crech que 's tracta de un *aprenent de regicida*. ¡Vaig á detenirlo! ¡Planxa! Se tractava d' un canó d' agullas que l' espectador portava per regalar á la seva xicota.

UN VERDADER POLISSONT.

QUARTEL D' AUSIAS MARCH.—Martiritzant á n' en *Belliriquis*, creya calsarme ls botas, pero m' ha sortit la criada respondona y m' han clavat la bota al...

CABO DE MONTJUICH.

SANTA ANA.—Tot bon sacerdot vé obligat á admirar las obras del Criador; aixis es que un capellá no ofen al Senyor quan al veure á una dona guapa s' arremanga 'l manteu y entussiasmat exclama: *¡Alante hermosa!* Ni l' ofen tampoch, quan, imitant á Sant Tomás, fá corre 'ls putinés, encare que rebi la morma n.º 1 de mans de la guapa. Convé no obstant, no parar l' altra galta, y posarla á honesta distancia.

L' ESCARBAT DE LA DOLORES.

PALAU DE LA CONSEQUENCIA.—Hi deixat á n' en Planas y Caixals y desseguida m' han fet senador per Tarragona, Ja ho diu lo ditxo: Vinga d' ahont vinga lo vent... d' en Polavieja sigas parent.

CASTELLAR.

TEATRO GRAN VIA.—Alló de que qui va ab un coix al cap del any es mes coix qu' ell, penso qu' es vritat, perque jo m' hi posat uns *borratxos* á casa y crech que 'm proporcionarán una *borratxera*... de diners.

GUELL.

CALABOSSO DE PREFERENCIA.—Després de lo que acaba de passarme, estranyo qu' encare continuhin funcionant los *oculistas*. ¡A mi 'ls ulls m' han resultat molt cars!

GERMA AVELINO.

LA CORT, 27.—Aquesta tarde s' han cubert á Palacio vuyt Grans d' Espanya. Lo marqués d' Astorga y 'l de Marianao están desconsolats perque han quedat sense cubrir. ¡Vulga Deu que no s' en enteri 'l germá Avelino!

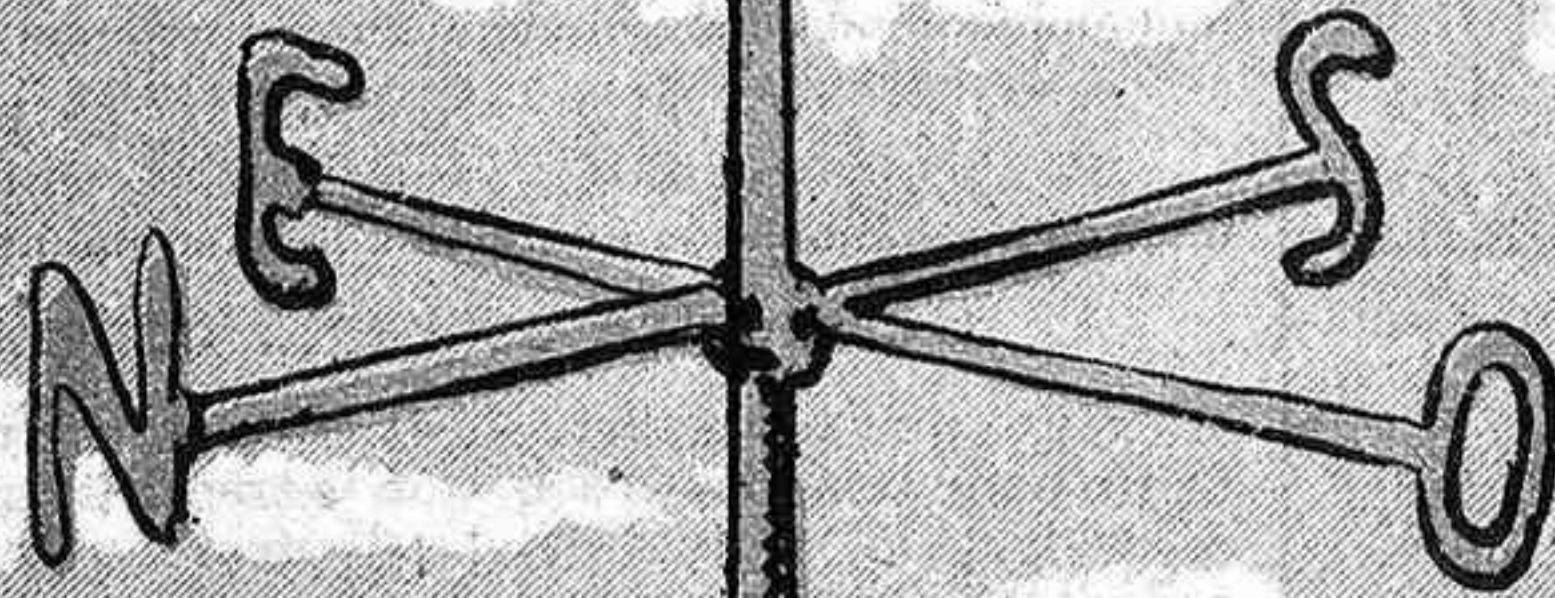
TAPADORA.

BATALIAT ALCALDESGA

VIL METALE

—Jo, Pepa Torrada,
estich *emprendada*
d' en Pau Sucarrat.
¡Ja fora casada
si estés colocat!

La Pepa Torrada,
á mi molt m' agrada
y 'm fa patir mes!...
Ja fora casada
si dot me portès.

Encara que 's vulgui
ser intransigent,
molts cops, los mes serios
hem de seguir 'l vent.